

МІНІСТЕРСТВО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Рада молодих учених
Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур

Матеріали
IX Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених і спеціалістів

(23 квітня 2021 р., с. Центральне)

МІНІСТЕРСТВО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Рада молодих учених

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур

Матеріали

IX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів
(23 квітня 2021 р., с. Центральне)

MINISTRY
FOR DEVELOPMENT
OF ECONOMY,
TRADE AND AGRICULTURE
OF UKRAINE

MINISTRY FOR DEVELOPMENT OF ECONOMY, TRADE AND AGRICULTURE OF UKRAINE

THE NATIONAL ACADEMY OF AGRARIAN SCIENCES OF UKRAINE

Young Scientists Council
The V.M. Remeslo Myronivka Institute of Wheat
Ukrainian Institute for Plant Variety Examination

BREEDING, GENETICS AND GROWING TECHNOLOGY FOR AGRICULTURAL CROPS

Book of proceedings
IX International applied science conference of young scientists and experts
(April 23, 2021, the village of Tsentralne, Kyiv region, Ukraine)

УДК 633.631.52

Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів (с. Центральне, 23 квітня 2021 р.) / НААН, МІП ім. В. М. Ремесла, М-во розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Укр. ін-т експертизи сортів рослин. Електронний ресурс: <http://confer.uiesr.sops.gov.ua>, 2021. – 126 с.

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів «Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур». Висвітлено теоретичні та практичні питання, пов'язані із сучасними проблемами селекції та насінництва, генетики й фізіології рослин, захисту рослин, землеробства та біотехнології рослин.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, аспірантів та студентів ВНЗ аграрного профілю, спеціалістів сільського господарства тощо.

ЗМІСТ

Бабич А. Г. НЕМАТОДИ РОДИНИ HETERODERIDAE ТА АКТУАЛЬНІСТЬ ЇХ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ	11	Вербовський С. В., Бабич А. Г., Пашковський А. А. ШКІДЛИВІСТЬ ЗОЛОТИСТОЇ КАРТОПЛЯНОЇ ЦИСТОУТВОРЮЮЧОЇ НЕМАТОДИ В УМОВАХ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ	24
Бабич О., Киченко М. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУНИЧНОЇ НЕМАТОДИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	11	Вишнеvsька Л. В., Рогальський С. В., Січкач А. О., Кравченко В. С., ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	24
Барсукова О. А., Черновалюк Р. Г. ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ УРОЖАЙНОСТІ ГОРОХУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	12	Вільчинська Л. А. АНАЛІЗ СЕЛЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ГРЕЧКОЮ НА ПОДІЛЛІ	25
Безсусідня Ю. В. БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ РОСЛИН НА ЧАС ЗАВЕРШЕННЯ ОСІННЬОЇ ВЕГЕТАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ ЖИТА ОЗИМОГО В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ	12	Влащук А. М., Дробіт О. С., Белов В. О. ВИВЧЕННЯ ЗМІНИ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ТА БОБОВИХ КУЛЬТУР	26
Березовський Д. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗАВ'ЯЗУВАННЯ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	13	Вожегова Р. А., Забара П. П., Марченко Т. Ю. РЕАКЦІЯ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ КУКУРУДЗИ НА ЗАГУЩЕННЯ ПОСІВІВ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	26
Біднина І. О., Томницький А. В., Шкода О. А., Шарій В. О. ЕФЕКТИВНІСТЬ АГРОПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ ОСНОВНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	14	Володавчик В. Е. РІСТ ТА РОЗВИТОК <i>TRITICUM AESTIVUM</i> L. НА ПОЧАТКУ ОНТОГЕНЕЗУ ЗА АЛЕЛОПАТИЧНОГО ВПЛИВУ <i>AMBROSIA ARTEMISIIFOLIA</i> L.	27
Біловус Г. Я., Терлецька М. І., Марухняк Г. І., ОЦІНКА СОРТОЗРАЗКІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ЗА СТІЙКІСТЮ ДО ОСНОВНИХ ХВОРОБ ТА ПРОДУКТИВНІСТЮ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	14	Волошин В. М., Копицький Н. Г. ЗАЛЕЖНІСТЬ ЯКОСТІ КОРМІВ ДЛЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ВІД РЕЖИМУ ВИКОРИСТАННЯ ТРАВСТОЇВ	28
Білявська Л. Г., Брижак Я. В., СТРАТЕГІЯ СЕЛЕКЦІЇ СОЇ В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ	15	Волошин В. М., Костенко О. І., Шаповал А. В., Мазур В. О. ВПЛИВ ПІСЛЯДІЇ БІОПРЕПАРАТІВ НА ПОКАЗНИКИ ПОЛЬОВОЇ СХОЖОСТІ РОСЛИН ОЗИМИХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	29
Білявська Л. О., Іутинська Г. О., Бабич О. А., Бабич А. Г., Вербовський С. В. ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ОСНОВІ ПРОДУКТІВ МЕТАБОЛІЗМУ ҐРУНТОВИХ СТРЕПТОМІЦЕТІВ	16	Волошина В. В. ВИКОРИСТАННЯ У РОЗСАДНИКУ РІЗНИХ ТИПІВ МУЛЬЧІ – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ТОВАРНІСТІ САДЖАНЦІВ ЯБЛУНІ НА ВЕГЕТАТИВНИХ ПІДЩЕПАХ	30
Білявський Ю. В., Білявська Л. Г. ПОШИРЕННЯ ЗВИЧАЙНОГО ПАВУТИННОГО КЛІЩА (<i>TETRANYCHUS URTICAE</i> KOCH.) В СУЧАСНИХ АГРОЦЕНОЗАХ	16	Волошина В. В., Гоменюк В. І. КРАЩІ РАЙОНОВАНІ СОРТИ ЯБЛУНІ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л. П. СИМИРЕНКА	30
Близнюк Б. В., Кириленко В. В., Лось Р. М. ВИЗНАЧЕННЯ СТІЙКОСТІ РОСЛИН ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНИХ КОМПЛЕКСНИХ ФОНІВ ПАТОГЕНІВ	17	Гентош Д. Т., Гармаш С. П. МОНІТОРИНГ ШКІДЛИВОСТІ СМУГАСТОЇ ПЛЯМИСТОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	31
Близнюк Р. М., Березовський Д. Ю., Федоренко І. В. МІНЛИВІСТЬ ПОСУХОСТІЙКОСТІ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ТА ПОЛІССЯ УКРАЇНИ	18	Гетьман О. О., Дубовик Н. С., Кириленко В. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ <i>TRITICUM AESTIVUM</i> L. ТА <i>TRITICUM SPELTA</i> L. ПІСЛЯ ПЕРЕЗИМІВЛІ	32
Бобер А. В., Бондар М. О., Дегтярьов Д. О. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗА ТЕХНОЛОГІЧНІСТЮ ТА УРОЖАЙНІСТЮ У ВИРОБНИЧИХ УМОВАХ	18	Голосна Л. М., Афанасьєва О. Г. АНАЛІЗ НАСІННЯ – ЗАПОРУКА ГАРНОГО ВРОЖАЮ	32
Бобер А. В., Голубєва А. Е., Климовець М. Ю. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СОРТІВ СОЇ ЗА ТЕХНОЛОГІЧНІСТЮ ТА УРОЖАЙНІСТЮ У ВИРОБНИЧИХ УМОВАХ	19	Гончар А. М., Тонха О. Л., Патица М. В. МІКРОБІОМ РИЗОСФЕРИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТА БАКТЕРІЇ <i>BACILLUS SUBTILIS</i> – ПРОДУЦЕНТИ БІОАКТИВНИХ СПЛУК	33
Бобер А. В., Максимчук О. С., Демченко В. Л. ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ ЗБЕРІГАННЯ	20	Гордина Н., Каленська С. М. ПРОДУКТИВНІСТЬ САФЛУРУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	34
Бобось І. М., Святина В. І. ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОРТІВ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	20	Груша В. В., Ходаківська Ю. Б. ВПЛИВ СОРТО-ПІДЩЕПНИХ КОМБІНУВАНЬ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЛИСТКОВОГО АПАРАТУ ГРУШІ (<i>PYRUS COMMUNIS</i> L.)	34
Божко Л. Ю., Барсукова О. А., АНАЛІЗ ВПЛИВУ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ В ПОЛІССІ ЗА СЦЕНАРИЄМ RCP 4.5	21	Гуменюк Ю. В. МЕХАНІЗАЦІЯ РОБІТ В САДОВО – ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ	35
Бокій О. В. ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОДОВОЛЬСТВА З ВИСОКОЮ ДОДАНОЮ ВАРТІСТЮ В УКРАЇНІ	22	Гунько С. М., Кульбако О. В., Гунько Т. С. ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ ПІДВИЩЕНОЇ ВОЛОГОСТІ	36
Borko Y. P. PRODUCTIVE POTENTIAL OF SUGAR BEETS UNDER INTENSIVE AND ECOLOGICAL AGRICULTURE	22	Гунько С. М., Терещенко О. В., Гунько Т. С. ДИНАМІКА ЯКОСТІ НАСІННЯ СОЇ В ПРОЦЕСІ ЗБЕРІГАННЯ	36
Василенко Н. В., Правдзіва І. В. ВПЛИВ ФЕНОТИПОВИХ ТА АНТРОПОГЕННИХ СКЛАДОВИХ НА МІНЛИВІСТЬ ФІЗИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ БОРОШНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	23	Дековець В. О., Кулик М. І. ВПЛИВ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ НА ВИХІД САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ (РИЗОМ) ТА ВРОЖАЙНІСТЬ БІОМАСИ МІСКАНТУСУ ГІГАНТСЬКОГО	37
		Демидов О. А., Кавунець В. П., Лісковський С. Ф. ПРОГНОЗУВАННЯ УРОЖАЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ	38
		Дидів І. В., Дидів А. І., Рубай Н. Т. ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ БУРЯКА СТОЛОВОГО ЗА ЛІТНЬОГО СТРОКУ СІВБИ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ	38

джен на зберігання закладали насіння сої сортів 'Легенда', 'Амур' та 'Поєма'. Насіння зберігали в умовах звичайного зерносховища та в полімерних рукавах. Тривалість зберігання становить 12 місяців. Через 1, 3, 6, 9 та 12 місяців визначали зміну показників якості: вологість, масову частку білка в перерахунку на суху речовину, масову частку олії в перерахунку на суху речовину, енергію проростання та схожість. Контроль – якісні показники сої на момент закладання на зберігання.

Отримані результати дають змогу зробити висновок, що період зберігання 3 місяці майже

не вплинув на зміну якості насіння сої. Певних змін зазнали лише показники схожості та енергії проростання, які дещо зросли. Це пояснюється протіканням процесів післязбирального дозрівання у насінні, які слід відмітити, більш інтенсивно проходять при вільному доступі повітря (умови звичайного зерносховища). В цілому найбільші значення енергії проростання – 92 % та схожості – 83% отримали у насінні сої сорту 'Легенда'. Подальші дослідження дозволять зробити більш конкретні висновки, щодо впливу сортових особливостей, умов та тривалості зберігання на якість насіння сої.

УДК 633.282.631:559

Дековець В.О., здобувач ступеня доктора філософії

Кулик М.І., доктор с.-г. наук,

доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

Полтавська державна аграрна академія МОН України

E-mail: kulykmaksym@ukr.net

ВПЛИВ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ НА ВИХІД САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ (РИЗОМ) ТА ВРОЖАЙНІСТЬ БІОМАСИ МІСКАНТУСУ ГІГАНТСЬКОГО

Актуальність теми дослідження обумовлюється необхідністю отримання достатньої кількості садивного матеріалу (ризом) для забезпечення нових енергоплантацій міскантусу гігантського.

Мета роботи полягала у визначенні агротехнічних шляхів отримання якісного садивного матеріалу та збільшення врожайності біомаси міскантусу гігантського. Матеріалом дослідження були рослини міскантусу гігантського, їх садивний матеріал та врожайність за сухою біомасою. За проведення польового експерименту застосували загальноприйняті та спеціальні методи досліджень.

Визначено, що найбільший відсоток приживлюваності ризом міскантусу гігантського (96,0 %) спостерігалось за розміщення їх згідно схеми 45 × 45 см. На менших площах живлення рослин в насадженні, та на більш загущених спостерігалось зниження даного показника – до 90,7–93,5%.

Спосіб розміщення рослин міскантусу на варіантах за схеми висаджування садивного матеріалу 75 × 75 см дозволяє отримати збільшені показники за: масою кореневищ (564,0 г), кількістю ризомів із них (32,0 шт.), їхню середню вагу (17,1 г). На інших варіантах досліді отримали значно нижчі показники.

Встановлена залежність: із зменшенням площі живлення рослин міскантусу гігантського –

зростає густина стеблостою та вихід за кількістю ризом із кореневищ, і навпаки. Найбільша густина рослин визначена на варіанті 4 за схеми розміщення 75×75 см – 17,8 тис. шт./га, а найменша густина стеблостою була на варіанті 1 за схеми розміщення 30×30 см – 11,1 тис. шт./га

За вирощування ризом міскантусу гігантського за схеми 30 × 30 отримують той обсяг садивного матеріалу, що забезпечить 81,7 га нових промислових енергетичних плантацій, за схеми 45 × 45 – 46,0 га, за схеми 60 × 60 – 32,7 га, за схеми 75 × 75 – 27,9 га.

Обґрунтовано, що найбільшу та рівнозначну продуктивність біомаси міскантусу гігантського формується за схеми 60 × 60 см та 75 × 75 см (площа живлення рослин від 0,36 до 0,56 м²), що відповідно становить 1,86–1,84 кг/м², а врожайність біомаси сягає 18,6–18,4 т/га.

Таким чином, за вирощування міскантусу гігантського за схеми 30 × 30 або 45 × 45 см досягається отримання значного обсягу ризом, більш якісний садивний матеріал формуються за схеми 75 × 75 см. Для забезпечення стабільно високої врожайності біомаси міскантусу гігантського (більше 18,0 т/га) найбільш оптимальною площею живлення рослин є 0,36–0,56 м², що відповідає схемам 60 × 60 см і 75 × 75 см.